

MEMORIU ȘTIINȚIFIC

cu privire la

TEZA DE DOCTORAT cu tema:

„RĂSPUNDEREA CIVILĂ DELICTUALĂ PENTRU ERORI JUDICIARE”,
elaborată de doamna **MARINESCU DELIA-MIHAELA**

Subsemnatul, **IOAN ADAM**, profesor universitar doctor la Universitatea „Titu Maiorescu” București, calitate de conducător al tezei de doctorat **”Răspunderea civilă delictuală pentru erori judiciare”** elaborată de doamna drd. Marinescu Delia-Mihaela, formulez următoarele aprecieri privind teza mai sus-menționată.:

1. APRECIERI GENERALE ASUPRA TEZEI DE DOCTORAT

Tematica tezei de doctorat este actuală și importantă pentru domeniul drept, deoarece realizează într-o manieră originală și realistă o analiză multifacetă a problematicii răspunderii civile delictuale pentru erori judiciare, importanța științifică a studiului rezidând în contribuția semnificativă a doctorandei la înțelegerea și expunerea impactului erorii judiciare atât cu privire la justițiabili, priviți individual, dar și cu privire la sistemul judiciar în ansamblu, ceea ce poate crea un sentiment de neîncredere în actul de justiție, în stabilitatea sistemului judiciar și poate determina fragilizarea autorității puterii judecătorești.

De asemenea, tema tratată se înscrie în efortul general al cercetării științifice din domeniul dreptului datorită faptului că răspunderea civilă delictuală, erorile judiciare și stabilitatea sistemului de justiție au devenit subiecte de mare importanță, aspectele prezentate în cadrul demersului de cercetare științifică fiind esențiale pentru asigurarea unei normale funcționări a sistemului de justiție, consolidând încrederea generală a cetățenilor în actul de justiție; deși răspunderea civilă delictuală pentru erori judiciare nu beneficiază de o reflectare extinsă în literatura de specialitate națională, această temă prezintă numeroase oportunități de valorificare, lucrarea realizată de doamna drd. Marinescu Delia-Mihaela putând deschide perspective suplimentare de cercetare, în condițiile în care calitatea actului de justiție este și a fost dintotdeauna importantă pentru asigurarea securității statale.

În acest sens, doctoranda propune o cercetare științifică multidisciplinară complexă pentru a înțelege că înfăptuirea justitiei reprezintă una din cele mai importante misiuni ale unui stat democratic, ce are ca obiectiv primordial asigurarea unui act de justiție în conformitate cu legea și cu respectarea drepturilor părților, Statul având obligația principală de organizare a activității organelor judiciare, acesta fiind motivul pentru care, în situația constatării unor erori judiciare, atragerea răspunderii se realizează, în primul rând, față de Stat, raportat la încălcarea obiectivului său.

Se constată, de la început că, între tema stabilită și conținutul tezei de doctorat există concordanță deplină; de asemenea se remarcă stilul aprofundat, logic și original al autoarei, care aduce o contribuție proprie asupra analizei temei, aceasta este evidentă pe tot parcursul tezei, prin concluziile și tezele expuse, precum și prin opiniile personale emise în legătură cu răspunderea civilă delictuală pentru erori judiciare, ce conturează caracterul de originalitate al abordărilor teoretice și practice, ceea ce ne îndreptățește să apreciem că lucrarea prezintă un caracter de noutate și relevanță pentru domeniul de studiu.

Motivația alegerii temei și a desfășurării cercetării științifice a izvorât din preocuparea personală și profesională constantă a doctorandei pentru studiul și analiza sistemului judiciar, cu preponderență spre aspectele legislative și jurisprudențiale, preocupări începute pe

parcursul studiilor de licență și masterat urmate în cadrul Facultății de Drept a Universității din București și dezvoltate în activitatea practică ulterioară, cercetarea problematicii legăturii dintre înfăptuirea actului de justiție, erori judiciare și răspunderea civilă delictuală nefiind un demers lipsit de interes, în contextul accentuării importanței acestor concepte.

O altă dimensiune a motivației alegerii temei a constat în dorința doctorandei de a realiza o analiză complexă interdisciplinară realizată cu o abordare complexă a problematicii răspunderii civile delictuale și a erorilor judiciare ce cuprinde perspectiva teoretică a reglementărilor juridice în domeniu, aspectele practice privitoare la prejudiciul cauzat și modalitățile de reparare a acestuia, cu prezentarea tipurilor de răspundere, a implicațiilor profunde în actul de justiție și în stabilitatea statală, dar și a importanței acestui concept, care derivă inclusiv din faptul că în toate sistemele de drept se identifică prevederi referitoare la erorile judiciare.

Obiectivul principal al tezei de doctorat este analiza conceptelor de răspundere civilă delictuală și eroare judiciară prin prisma importanței pentru sistemul judiciar, demersul doctorandei de a cerceta conexiunea, pe de o parte, dintre înfăptuirea justiției și activitatea magistraților, iar pe de altă parte, dintre răspunderea civilă delictuală și erorile judiciare, nu este lipsit de interes, el abordând un domeniu care până în prezent nu a fost valorificat suficient, de aici derivând și importanța sa.

Doctoranda înserează în conținutul tezei numeroase opinii și aprecieri proprii, unele dintre ele fiind cu adevărat originale, care imprimă o amprentă personală lucrării și dovedesc preocuparea autorului de a clarifica tematica abordată într-un unghi pluridisciplinar. Această abordare complexă și integrată ridică valoarea cercetării la nivelul unei teze de doctorat, prin modul în care sunt analizate implicațiile erorilor judiciare asupra sistemului judiciar.

Pe parcursul tezei, se observă o accentuare clară a legăturii cauzale dintre erorile judiciare, calitatea actului de justiție și răspunderea civilă delictuală, argumentând în mod convingător că între acestea există o interdependență fundamentală. În opinia autoarei, răspunderea civilă delictuală pentru erori judiciare nu poate fi disociată de analiza importanței actului de justiție și al rolului esențial al magistraților pentru sistemul judiciar, acela de a asigura respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, independența lor constituind un element esențial al normalei funcționări a sistemului judiciar, ce are ca scop protejarea intereselor tuturor persoanelor raportat la importanța respectării regulilor de drept pentru asigurarea echilibrului sistemului judiciar și pentru corectitudinea actului de justiție.

Mai este de remarcat o sistematizare corespunzătoare a tezei de doctorat, o expunere realizată gradual, pornind de la evidențierea aspectelor generale ale răspunderii civile delictuale ale erorilor judiciare și mergând către detalierea aspectelor particulare. În acest sens, doctoranda combină în mod eficient metodele de cercetare utilizate: metoda istorică, metoda descriptivă, metoda calitativă, metoda analizei, metoda sociologică și metoda comparativă; de asemenea, metodologia de cercetare a fost completată de cercetarea empirică prin raportare la lucrările relevante în domeniu și prin cercetarea aplicată în cadrul jurisprudenței.

În ceea ce privește *contribuția proprie a doctorandei*, aceasta este evidentă pe tot parcursul tezei, prin concluziile și tezele expuse, precum și prin opiniile personale emise în legătură cu răspunderea civilă pentru erori judiciare, contribuție ce conturează caracterul de originalitate al unora dintre abordările teoretice, ceea ce ne îndreptățește să apreciem că lucrarea prezintă un caracter de noutate și relevanță pentru domeniul de studiu.

Originalitatea tezei de doctorat este dată de o serie de **puncte tari**, pe care le voi expune în continuare:

- noutatea temei supusă cercetării științifice, doctoranda evidențiind în cuprinsul tezei de doctorat importanța conceptelor de răspundere civilă delictuală și erori judiciare, analiza acestora realizându-se prin racordarea la tendințele legislative, doctrinare,

jurisprudențiale atât din România, cât și din Uniunea Europeană și de la nivel internațional în materia justiției care vizează responsabilizarea magistraților pentru actul de justiție efectuat și conștientizarea rolului esențial pe care îl au în asigurarea stabilității unei societăți democratice și în conferirea de încredere pentru cetățeni în favoarea instituțiilor statale, ce au menirea de a aplica legea în litera și spiritul ei, pentru asigurarea protecției drepturilor persoanelor;

- ipoteza de cercetare și direcțiile de cercetare stabilite și dezvoltate în capitole și subcapitole separate;
- modul de structurare, logica și cursivitatea conținutului științific, argumentele prezentate;
- multitudinea informațiilor provenite din surse de documentare deschise, diverse și de înalt nivel științific;
- complexitatea și actualitatea temei supusă analizei științifice și faptul că autoarea a reușit să abordeze tema într-o manieră personală;
- noutatea și originalitatea analizei realizate de către doctorandă cu raportare la conceptele prezentate de lucrare - „*răspundere civilă delictuală*”, „*erori judiciare*”, „*sistem judiciar*”, „*înfăptuirea justiției*”, „*răspunderea Statului*”, „*răspunderea magistraților*” și „*independență*”;
- abordarea multidisciplinară a temei și limitele cercetării științifice.

Apreciem că teza de doctorat are relevanță din perspectiva contribuției aduse domeniului de studii universitare de doctorat „*Drept*”, aducând plus valoare abordării răspunderii civile delictuale pentru erori judiciare, atât din perspectiva atragerii răspunderii Statului, cât și a magistraților, prezentând o nouă și pertinentă viziune care poate contribui la consolidarea sistemului de justiție, la înțelegerea și acțiunea pentru reducerea cazurilor de erori judiciare, în fond, la asigurarea unui act de justiție în condiții de legalitate, constituind o preocupare de bază a politicii naționale.

Pe baza studierii unui număr mare de surse bibliografice de specialitate, a explorării unor pagini de web privitoare la acest domeniu și participării la activități științifice teoretice și practice, autoarea a abordat subiectul tezei într-o manieră realistă și originală.

Îmi exprim convingerea că lucrarea va suscita interesul practicienilor din domeniul dreptului și a unui public cât mai larg, rezultatele cercetării fiind în măsură să capteze atenția factorilor interesați de problematica răspunderii civile delictuale pentru erori judiciare, a justiției și a activității magistraților, lucrarea fiind aplicabilă tuturor organismelor naționale și europene, organizațiilor civice, avocaților, instanțelor de judecată, profesorilor de specialitate, studenților și masteranzilor din mediul universitar cu preocupări în domenii specifice temei, dar și conexe, care au, astfel, la dispoziție un document sintetic de evoluție a conceptului de erori judiciare, a condițiilor și formelor în care poate fi atrasă răspunderea civilă delictuală pentru acestea, analizându-se impactul asupra sistemului judiciar în ansamblu și necesitatea unei abordări unitare a acestei problematice în vederea asigurării respectării drepturilor omului.

În ansamblu, lucrarea contribuie semnificativ la zestrea literaturii de specialitate, aducând o analiză aprofundată și riguroasă a răspunderii civile judiciare pentru erori judiciare. Prin explorarea relațiilor complexe dintre sistemul de justiție, răspunderea civilă delictuală și erorile judiciare, această teză oferă o nouă perspectivă asupra importanței atragerii răspunderii civile delictuale pentru erori judiciare, evidențiind necesitatea unei înțelegeri holistice și integrate a acestei instituții juridice esențiale.

2. APRECIERI ANALITICE ASUPRA STRUCTURII ȘI CONȚINUTULUI TEZEI DE DOCTORAT

Teza de doctorat este structurată pe **șase** capitole, fiecare dintre acestea fiind dezvoltat în cadrul subcapitolelor proprii. Este o structură logică și echilibrată urmărind să evidențieze necesitatea și utilitatea problemelor tratate. Lucrarea conține **349** pagini, fiind fundamentată pe o documentare temeinică ce mărește valoarea științifică a acesteia.

Sursele bibliografice utilizate includ importante lucrări de referință, autohtone și străine, din domeniu. De asemenea, experiența proprie în domeniul abordat, precum și cea acumulată în cadrul activităților practice la care doctoranda a participat, a fost benefică, în sensul că, a fost creată o bună bază de documentare, bine organizată și actualizată.

În **capitolul întâi** denumit „*Considerații generale privind răspunderea civilă delictuală și funcționarea sistemului de justiție*” se are în vedere faptul că răspunderea civilă delictuală pentru erori judiciare este una din cele mai importante instituții juridice din sistemul normativ național, iar puterea judecătorească reprezintă pilonul fundamental al unui stat de drept.

În cadrul acestui capitol, doctoranda a prezentat considerații generale privind răspunderea civilă din perspectiva evoluției conceptelor de răspundere civilă delictuală, prejudiciu și răspundere a Statului, al principiilor răspunderii civile delictuale, a funcțiilor răspunderii, realizându-se o abordare multifacetată a conexiunilor logico-juridice dintre aceste concepte, inițial printr-o abordare teoretică a lor, urmată de prezentarea principalelor reglementări legale în domeniu, analizându-se și influența răspunderii civile delictuale pentru erori judiciare asupra normalei funcționări a sistemului de justiție. Apoi se analizează sistemul judiciar din România, respectiv cele mai relevante aspecte privitoare la separația puterilor în Stat, la importanța puterii judecătorești și a independenței acesteia în cadrul celor trei puteri ale Statului, la normala funcționare a sistemului de justiție, cu expunerea relației identificate între puterea legislativă și cea judecătorească, pe de o parte, iar, pe de altă parte, între puterea executivă și cea judecătorească, prezentând elementele de interferență constatate după analiza atribuțiilor fiecăreia dintre ele, dar și interdependența dintre acestea, cu scopul de a demonstra că puterile consacrate la nivel constituțional constituie baza unui stat de drept, ceea ce determină obligativitatea colaborării între acestea, a existenței unui dialog instituțional, dar și a respectului reciproc.

În **capitolul al doilea** denumit „*Reglementarea erorii judiciare*”, doctoranda analizează conceptul de eroare judiciară, prin prezentarea sediului materiei la nivel internațional, regional, cu expunerea reglementărilor din cadrul european, dar și a celor din sistemul inter-american, precum și prin detalierea cadrului normativ referitor la erorile judiciare în dreptul intern, atât în domeniul dreptului penal, cât și a celui civil.

Tot în cadrul acestui capitol, este expusă reglementarea erorii judiciare în principalele sisteme de drept, prezentarea debutând cu detalierea caracteristicilor și elementelor de specificitate a sistemelor de drept anglo-saxon, romano-germanic și musulman, a diferențierilor dintre acestea, continuând cu modul de reflectare a erorii judiciare în legislația națională a unor State reprezentative pentru fiecare dintre sisteme; de asemenea, eroarea judiciară este prezentată din punct de vedere al reglementării în mai multe țări din America latină, respectiv Mexic, Chile, Ecuador, Columbia și Peru, concluzionându-se că această instituție juridică este una fundamentală pentru un stat modern, care prezintă importanță nu doar în dreptul intern, ci și în cel internațional

Capitolul al treilea intitulat „*Elemente de specificitate cu privire la răspunderea pentru erorile judiciare*” detaliază prezintă principalele caractere juridice ale răspunderii civile pentru erori judiciare, ca formă a răspunderii civile, ce aparține, în principal, Statului, în calitate de garant al respectării corectitudinii în procedurile judiciare, iar, în subsidiar, magistratului care a săvârșit un act judiciar afectat de erori judiciare, aceasta având caracter facultative, fiind expuse tipuri de erori judiciare, respectiv erori de drept, erori cauzate de neclaritatea hotărârilor judecătorești, precum și erori derivând din nerespectarea unor formalități procedurale; de asemenea, se face distincția între veritabile erori judiciare, pe de o parte, iar, pe de altă parte, între erori determinate de eronată interpretare a aspectelor de fapt ori a probatoriilor sau a normelor legale, care nu se pot încadra în categoria erorilor judiciare, fiind detaliată sfera persoanele care pot comite erori judiciare, reprezentată de magistrați, care conform Legii nr. 303/2022, pot fi judecători și procurori, cu referire la care se prezintă condițiile pentru accesarea în această profesie, dar și principiile fundamentale care guvernează această demnitate publică, respectiv independența, imparțialitatea, dar și aspecte relevante privitoare la apărarea independenței, imparțialității și a reputației profesionale.

În plus, în cadrul acestui capitol sunt expuse cauze ale apariției erorilor judiciare, printre care lipsa de finanțare a sistemului judiciar, lipsa de personal, lipsa de previzibilitate și claritate a normelor juridice, lipsa interpretării unitare a legii, numărul ridicat de acte normative care se adoptă, dar și frecvența ridicată de modificări sau completări ale normelor legale, precum și factori care pot reduce cazurile de erori judiciare, respectiv unificarea practicii judiciare, creșterea gradului de specializare în activitatea judiciară și a nivelului de formare profesională în sistemul judiciar, toate aceste aspecte conturând necesitatea existenței unui act de justiție de înaltă calitate.

Capitolul al patrulea intitulat „*Analiza criteriilor răspunderii civile delictuale a Statului pentru erori judiciare*” analizează fundamentul răspunderii civile pentru erori judiciare, analizat din perspectivă obiectivă, în cazul răspunderii Statului, dar și subiectivă în situația răspunderii magistraților, dar și a criteriilor răspunderii civile delictuale a Statului pentru erori judiciare, pornindu-se de la expunerea condițiilor generale ale atragerii răspunderii civile, respectiv fapta ilicită, prejudiciul, vinovăția, dar și legătura de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu. Noțiunea de eroare judiciară este abordată și din perspectivă jurisprudențială, respectiv prin prisma interpretărilor date de către instanțele de judecată, atât cele internaționale, trimerile fiind făcute la cauze identificate în Statele Unite ale Americii, dar și în Statele din America de Sud, cât și cele europene, aspectele prezentate având ca scop efectuarea unei delimitări între veritabilele erori judiciare, care aduc o interpretare restrictivă a conceputului și celelalte greșeli sau neconcordanțe în stabilirea faptelor și interpretarea legii, ce nu se încadrează în categoria erorilor judiciare.

În analiza condițiilor particulare ale răspunderii Statului pentru erori judiciare, ca și aspecte procedurale, doctoranda evidențiază calitatea procesual pasivă ce aparține Statului prin Ministerul Finanțelor Publice, competența teritorială și materială specifică, posibilitatea formulării unei cereri de intervenție în cauză de către magistrat, existența unui proces civil sau penal aflat în curs de derulare, a unor acte procesuale efectuate de către judecător sau procuror, nerespectarea sau încălcarea dispozițiilor legale de drept material și procesual, care să aibă caracter evident, să afecteze grav drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, să producă o vătămare, care să nu poată fi remediată într-o cale de atac, rigurozitatea condițiilor care trebuie îndeplinite de petent pentru a se constata că a fost victima unei erori judiciare reprezentând un important reper în activitatea judiciară.

Capitolul al cincilea denumit “*Particularități ale răspunderii Statului pentru erori judiciare privitoare la prejudiciu*” corespunde celei de-a cincea direcții de cercetare

științifice și reliefează importanța prejudiciului, ca și componentă fundamentală în cadrul răspunderii civile delictuale a Statului pentru erori judiciare, fiind detaliate aspecte legate de prejudiciile create prin comiterea unor erori judiciare, modalitățile de restituire a acestora, categoriile de prejudicii care se pot solicita în cazul erorilor materiale, factorii identificați în funcție de care că se stabilesc despăgubirile, precum și factori ce înlătură acordarea lor sau care reduc cuantumul sumelor stabilite, demonstrându-se rolul fundamental al prejudiciului în cadrul răspunderii civile delictuale a Statului pentru erori judiciare.

Capitolul al șaselea este intitulat „*Conexiunea dintre răspunderea civilă delictuală și alte forme ale răspunderii juridice în cazul erorilor judiciare*” și expune conexiunile și interdependențele existente între formele de răspundere aplicabile magistraților, respectiv răspunderea disciplinară, penală și civilă.

Se arată de către doctorandă că răspunderea disciplinară a magistraților este fundamentată pe exigența pe care aceștia sunt obligați să o manifeste în exercitarea atribuțiilor profesionale, Legea nr. 303/2022 reglementând în mod clar situațiile considerate abateri disciplinare, dar și sancțiunile aplicate și procedurile de urmat; în materia răspunderii penale, se constată faptul că magistrații sunt egali cu restul cetățenilor din perspectiva atragerii răspunderii penale, diferențierile vizând chestiuni procedural, iar răspunderea civilă a magistraților s-a analizat din perspectiva acțiunii în regres ce poate fi exercitată de către Stat împotriva magistraților care au comis o eroare judiciară, fiind esențial ca formele de răspundere să nu fie directe față de justițiabili pentru a nu se ajunge la situații de presiune asupra magistraților și activității lor; de aceea, atragerea răspunderii magistraților este directă față de Stat, nu față de cetățeni.

Lucrarea se încheie cu secvența dedicată „*Concluziilor și propunerilor*” unde doctoranda prezintă, sintetic, imperativele și soluțiile pe care le consideră a fi necesare în realizarea dezideratului de a eficientiza domeniul abordat.

Concluziile sunt pragmatice și rezultă în urma definitivării direcțiilor de cercetare care susțin îndeplinirea obiectivelor de cercetare stabilite, dar care mai ales contribuie la validarea ipotezei de cercetare stabilite, iar propunerile sunt viabile și pot fi aplicate cu succes de către instituțiile în domeniu.

Secțiunea de concluzii sintetizează principalele descoperiri și observații ale cercetării. Concluziile subliniază importanța răspunderii civile delictuale pentru erori judiciare pentru funcționarea eficientă a sistemului de justiție. Această secțiune reafirmă valoarea unei abordări integrate și multidisciplinare în studiul răspunderii civile delictual, evidențiind complexitatea și interdependența dintre erorile judiciare și stabilitatea sistemului de justiție.

3. CONCLUZII

Teza de doctorat elaborată de doamna **MARINESCU DELIA-MIHAELA**, constituie un demers științific original, fundamentat pe cercetarea științifică aprofundată a unor surse bibliografice reprezentative și diverse. Conținutul tezei de doctorat se încadrează în cerințele elaborării unei lucrări de cercetare științifică și se caracterizează prin modernitate și gândire inovatoare.

Teza prezintă un plan de cercetare bine articulat și coerent, acest aspect fiind evident încă din partea introductivă, autoarea reușind să stabilească o structură clară și logică a tezei, ghidată de obiectivele propuse, evidențiind încă de la început direcțiile de investigare și analiza specifică fiecărei secțiuni. Este demn de remarcat faptul că o analiză profundă a subiectului a permis identificarea și definirea unor obiective de cercetare secundare, care

completează obiectivul general al cercetării, fiecare capitol având scopuri precise și bine definite. Astfel, atingerea succesivă a acestor obiective secundare a condus în mod organic la realizarea obiectivului principal, creând o lucrare unitară și integrată.

Stilul de redactare cursiv, interpretările personale ale doctorandei, cât și raportările constante la opiniile dintre cele mai consacrate formulate în doctrina de specialitate și nu în ultimul rând propunerile de lege ferenda, conferă acestei lucrări o notă distinctă ce pune în lumină buna pregătire profesională a autoarei.

Contribuția personală este evidențiată de modul de structurare a tezei, de noutatea conceptelor prezentate, de calitatea argumentelor și concluziilor formulate, de nivelul de expertiză demonstrat, dar și de modul de diseminare a rezultatelor cercetării științifice.

În ciuda complexității temei, doctoranda nu se abate de la o analiză minuțioasă a fiecărui aspect, într-o manieră comprehensivă, dovedind o atenție aparte atunci când este vorba despre reglementarea erorii judiciare și despre propuneri de *lege ferenda*, fiind de apreciat opiniile personale, cât și valorificarea eficientă a doctrinei de specialitate străine, fapt ce vine să confere acestei lucrări o ținută științifică, cât și o notă de originalitate în demersul concret.

Pe lângă cercetarea doctrinară amplă și referințele la surse naționale și internaționale, autoarea a dat dovadă de o stăpânire riguroasă a jurisprudenței, ceea ce oferă lucrării o relevanță practică considerabilă. Această abordare face teza valoroasă atât din punct de vedere academic, cât și pentru practicienii dreptului.

Autoarea dovedește o bună înțelegere a temei, aducând clarificări valoroase asupra noțiunilor juridice implicate și propunând soluții fundamentate pentru unele dintre problemele controversate ale dreptului obligațiilor. În același timp, lucrarea demonstrează o abordare critică asupra reglementărilor legale, oferind o viziune coerentă asupra modurilor de transmitere a obligațiilor și a efectelor acestora asupra raporturilor juridice.

Tratarea temei în manieră multidisciplinară a creat oportunitatea realizării unor conexiuni și analize originale care relevă o perspectivă inedită de abordare, reflectă maturitatea științifică a doctorandei și aduce o contribuție însemnată domeniului „*Dreptului*”.

În virtutea **validării ipotezei de cercetare**, prezentul demers științific își conturează relevanța pentru domeniul academic, cât și pentru mediul juridic, care pot valorifica conținutul științific.

În concluzie, lucrarea impresionează prin structura sa bine definită, prin analiza complexă și inovatoare a problematicilor abordate, precum și prin utilizarea unor metode de cercetare variate și adecvate, oferind o perspectivă amplă și profundă a răspunderii civile delictuală pentru erori judiciare. Această cercetare constituie un aport semnificativ la literatura de specialitate și se remarcă, mai ales, prin originalitatea și relevanța concluziilor propuse.

Având în vedere originalitatea demersului întreprins, nivelul științific ridicat, modalitatea de tratare a problemelor rezultate din direcțiile de cercetare, stilul precis de redactare, forma de prezentare a ideilor și succesiunea logică a instituțiilor juridice tratate, combinarea adecvată a metodelor de cercetare utilizate, precum și un aparat critic bine dezvoltat, care atestă incontestabil valoarea științifică a lucrării, consider că teza de doctorat elaborată de doamna **MARINESCU DELIA-MIHAELA** aduce o contribuție importantă la dezvoltarea domeniului „*Drept*” și răspunde exigențelor științifice ale cercetării.

Prof. univ. dr. Ioan Adam,